

Crocus chrysanthus

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Crocus chrysanthus* bestaat uit de geslachtsnaam *Crocus*, die afkomstig is van het Griekse woord 'krokos' (verwijzend naar saffraan), en de soortnaam *chrysanthus*. Dit laatste is een samenstelling van de Griekse woorden 'chrysos' (wat 'goud' betekent) en 'anthos' (wat 'bloem' betekent). De soortnaam 'goudbloemig' verwijst naar de oorspronkelijke en meest voorkomende gele bloemkleur van de wilde vorm. In het Nederlands wordt de soort vaak 'Vroege Krokus' of 'Sneeuw krokus' genoemd, vanwege zijn vroege bloei, vaak door de laatste sneeuw heen.

Taxonomie

- *Rijk*: Plantae
- *Klasse*: Liliopsida (eenzaadlobbigen)
- *Orde*: Asparagales
- *Familie*: Iridaceae (Lissenfamilie)
- *Geslacht*: *Crocus* L.
- *Soort*: *Crocus chrysanthus* (Herb.) Herb.

Foto: Piet Kok

Synoniemen

Een veelgebruikt synoniem voor de soort is 'Gele Krokus', hoewel deze naam ook voor andere gele soorten (*Crocus*) wordt gebruikt. De Engelse naam 'Snow crocus' (Sneeuwkrokus) wordt eveneens als synoniem voor de soort gebruikt. Historisch zijn er verschillende namen voor de wilde types gebruikt, maar de wetenschappelijke naam *Crocus chrysanthus* is de geaccepteerde benaming.

Variëteiten en cultivars

Crocus chrysanthus is zeer belangrijk voor de tuinbouw en is de basis geweest voor de ontwikkeling van talloze, vaak botanische, cultivars. De soort is nauw verwant aan *Crocus biflorus* en er zijn veel hybriden tussen deze twee soorten die als *C. chrysanthus* cultivars worden verkocht. Enkele bekende cultivars zijn:

- *C. 'Cream Beauty'* (crèmegeel)
- *C. 'Blue Pearl'* (lichtblauw met gele keel)
- *C. 'Ard Schenk'* (wit)
- *C. 'Zwanenburg Bronze'* (geel met bronskleurige buitenkant)
- *C. 'Ladykiller'* (wit van binnen, paars-violet aan de buitenkant)

Familie

De Vroege Krokus, *Crocus chrysanthus*, behoort tot de Lissenfamilie, de Iridaceae. Dit is een grote familie van eenzaadlobbigen die bekend staat om zijn bol- en knolgewassen.

Hoogte

Dit is een kleine, botanische krokussoort. De volwassen hoogte van de plant is relatief laag, variërend van 8 tot 15 centimeter. De bloemen en bladeren blijven compact en laag bij de grond.

Bloemkleur

In de zuivere wilde vorm is de bloemkleur goudgeel. Echter, door de intensieve selectie en hybridisatie zijn er cultivars in een breed scala aan kleuren, waaronder puur geel, wit, crème, lichtblauw, bronskleurig en tweekleurig, vaak met contrasterende strepen of vlekken aan de buitenkant van de bloemblaadjes.

Bladkleur

De bladeren zijn smal en lijnvormig (grasachtig), en hebben een kenmerkende witte of zilverachtige middennerf. De bladkleur is heldergroen. Het blad verschijnt vaak gelijktijdig met de bloemen.

Bloeiperiode

Zoals de Nederlandse naam Sneeuwkrokus al aangeeft, is *Crocus chrysanthus* een van de vroegste voorjaarsbloeiers. De hoofdbloei valt doorgaans in februari en maart, ongeveer twee weken eerder dan de grootbloemige tuinkrokussen (*Crocus vernus*).

Standplaats

De plant prefereert een zonnige plek of lichte halfschaduw, met name onder bladverliezende bomen of heesters. De grond moet goed doorlatend zijn, want de knollen zijn gevoelig voor langdurige nattigheid, vooral in de winter. De voorkeur gaat uit naar een humusrijke, normale tuingrond die niet te zwaar is.

Herkomst

De soort *Crocus chrysanthus* is van nature verspreid in Zuidoost-Europa en Turkije. Het komt voor in de Balkanlanden en Klein-Azië, waar het groeit in bergachtige graslanden en open bossen.

Soort gewas

Het is een meerjarige, vroegbloeiende geofyt, wat betekent dat de plant overleeft door middel van een ondergrondse knol (stengelknol). Het is een uitstekende verwilderingsplant.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering van *Crocus chrysanthus* vindt plaats door de vorming van nieuwe dochterknollen rond de moederknol. Door deze natuurlijke broedknolvorming en in sommige gevallen ook door zaadverspreiding (met hulp van mieren), is de soort zeer geschikt voor verwildering in gazons en borders.

Klimaatzone

De Vroege Krokus is zeer winterhard. De plant is geschikt voor USDA hardheidszones 3 tot 8. Dit maakt de knollen zeer goed bestand tegen strenge vorst en koude winters.

Insecten

Crocus chrysanthus is van groot ecologisch belang omdat het een van de eerste bloeiende gewassen in het voorjaar is. De bloemen bieden een vitale bron van stuifmeel en nectar voor vroeg vliegende insecten, met name bijen en hommels, in een periode dat andere voedselbronnen nog schaars zijn.

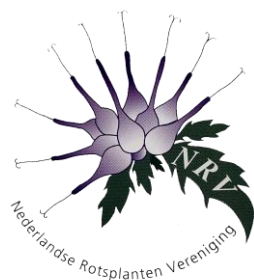
Bronvermelding

<https://wilde-planten.nl/vroegekrokus.htm>https://en.wikipedia.org/wiki/Crocus_chrysanthus

<https://www.schetsservice.nl/planten/sneeuwrokus-crocus-chrysanthus/>

<https://bloembol.org/product-range/krokus/crocus-chrysanthus/>

<https://www.sterkebollen.nl/crocus-chrysanthus-romance-bio.html>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Crocus</i> (naar saffraan); <i>chrysanthus</i> (goudbloemig)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Orde:</i> Asparagales, <i>Familie:</i> Iridaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Crocus</i> , <i>Soort:</i> <i>Crocus chrysanthus</i> (Herb.) Herb.
Synoniemen	Vroege Krokus, Sneeuw krokus, Gele Krokus
Variëteiten en cultivars	Talrijke cultivars, o.a. <i>C. 'Cream Beauty'</i> , <i>C. 'Blue Pearl'</i> , <i>C. 'Ard Schenk'</i>
Familie	Iridaceae (Lissenfamilie)
Hoogte	8 tot 15 cm
Bloemkleur	Oorspronkelijk goudgeel; cultivars in wit, geel, crème, blauw en tweekleurig
Bladkleur	Groen met witte middenstreep
Bloeiperiode	Februari en maart
Standplaats	Volle zon tot lichte halfschaduw, goed doorlatende grond
Herkomst	Zuidoost-Europa en Turkije (Balkan en Klein-Azië)
Soort gewas	Meerjarige geofyt (knolgewas), verwilderingsplant
Vermeerderingswijze	Dochterknollen (verwildering)
Klimaatzone	USDA 3 tot 8 (zeer winterhard)
Insecten	Essentiële vroege voedselbron voor bijen en hommels